

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

י"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך | פרשת שמות

גיליון מס' 167 התשפ"ד

גיליון זה מוקדש
לע"נ שרה ב"ר אביגדור ע"ה
ת.ג.צ.ב.ה.

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין פים ובין פיבשה, המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה. השתא בעגלא ובזמן קריב. ונאמר אמן

בדרך הפרשה

ערפה של מצוה אחת

ותמצב אחתו מרחק לדעה מה יעשה לו (ב, ד)

מדוע נפסקה הבאר במיתת מרים?

אומרת הגמרא (תענית ט ע"א): "שאלה פרנסים טובים עמדו לישראל, אלו הן: מלשה, ואהרן, ומרים. ושאל מתנות טובות נתנו על ידם, ואלו הן: באר, וענן, ומן. באר - בזכות מרים, עמוד ענן - בזכות אהרן, מן - בזכות מלשה. מתה מרים - נסתלק הבאר. מת אהרן - נסתלקו ענני כבוד. מת מלשה - נסתלקו כלן".

והקשה המהרש"א: מדוע נפסקה הבאר כאשר מתה מרים, הרי מלשה ואהרן הנהיגו עדן את עם ישראל, והיא היתה צריכה להמשיך בזכותם? אומר המהרש"א: הפסקת הבאר באה כדי להודיע,

שכל מה שהיא הגיעה לעם ישראל, היתה רק בזכותה של מרים.

רבי יצחק זילברשטיין שליט"א מביא בספרו "שמחה במצוות" דבר מענין בשם רבי אהרן יהודה ליב שטיינמן זצ"ל:

כאשר הכין הרב מבריסק זצ"ל את ספר חדושיו של אביו רבי חיים מבריסק זצ"ל לדפוס, נגלתה אליו הרבנית ליפשא, אשת רבי חיים, בחלום, והתרעמה על כך שאינה מזכרת בספר, ובעקבות כך נוספו עליה מספר שורות בהקדמת הספר.

הקשה הרב שטיינמן: מדוע היא היתה צריכה שזכירו אותה בספר? הרי באותה עת היא כבר היתה בעולם האמת, ומה אכפת לה אם שמה יזכר בספר או לא?

לְאָרֶץ, כָּל הַגְּזֵרוֹת וְהַשְּׁמָדוֹת לֹא הָיוּ קוֹרִים, וְהָיִינוּ מְגִיעִים מִיַּד אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנְּחִלָּה.

לְפָנֵינוּ הַקֶּבֶד הָיָה גְּלוֹי וְדוּעָה שֶׁהִסְתַּלְקוֹת הַבָּאָר בְּמִיתַת מְרִים תִּגְרַם לְחֹטֵא מִי מְרִיבָה, וְלִכְךָ שְׁמֹשֶׁה לֹא יִכְנִיס אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לְאָרֶץ, אֲךֶּה הַהֶפְסֵד הַגָּדוֹל הָיָה הִנֵּה כִּדְאִי רַק כִּדִּי שִׁיְהוּדִי יִבְיֹן מֵהוּ עֶרְכָּה שֶׁל מִצְוֵה הַנְּעֻשִׁית בְּשִׁלְמוֹת, וְשִׁבְעָבוֹר רַבֵּעַ שְׁעָה אוֹ עֶשְׂרִים דְּקוֹת שֶׁל מִצְוֵה - גַּם אִם הִיא נְעֻשִׁית מִתּוֹךְ דְּאָגָה טְבָעִית שֶׁל אַחֻזֹת לֶאֱחָ - יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְבָאָר שֶׁתִּסְפַּק מִיָּם לְשִׁלְשָׁה מִלִּיּוֹן אִישׁ בְּמִשְׁשָׁה אַרְבָּעִים שָׁנָה!
הָאִם יְכוּלִים אֲנִי לְתַאֵר לְעֶצְמִנוּ מֵהוּ עֶרְכָּה שֶׁל דְּקָה אַחַת שֶׁל מִצְוֵה הַנְּעֻשִׁית בְּשִׁלְמוֹת!?

יְהוֹמִים מִתְּגַלְגָּלִים, וּמִתְעַצְלִים לְאֶסְרָה אוֹתָם!

כְּשֶׁמְבִינִים אֶת הַדְּבָרִים וְחַיִּים אוֹתָם, מְקַבְּלִים מִבֶּט חֶדֶשׁ לְגַמְרִי. אִם כֹּה זָכָתָה מְרִים עַל מַעֲשֵׂה חֶסֶד שְׁעֻשָׁתָה, כִּמְהָ אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת עַל עֲמַל הַתּוֹרָה וְיִגִיעַת הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת שֶׁחֹשׁוֹבִים מִכָּה עֲשִׂרֵת מוֹנִים. כִּמְהָ שְׁוֵה רִגַע נִצְחִי כִּזֶּה, וּמִמִּילָא אֶת גְּדֵל הַהֶפְסֵד כְּשִׁלְא מִנְצָלִים אֶת הַזְּמַן כְּדָבָעִי!

אִם מְדַבְּרִים עַל מִשְׁגִּים, עַל דְּבָרֵי הַמְשָׁנָה (אֲבוֹת ד, ז)
"כִּי שְׁעָה אַחַת שֶׁל קֶרֶת רוּחַ בְּעוֹלָם הַבַּא מְכַל חַיִּי הָעוֹלָם הָיָה", אָמְרוּ בְּקֶלֶם: מֵה פְרוּשׁ הַמְלִים "כָּל חַיִּי הָעוֹלָם הָיָה?" עַל אִיזָה עוֹלָם הָיָה מְדַבְּרִי? שְׁלִי? שְׁלֶךְ?
לֹא! אֶלָּא הַבַּאוֹר הוּא: אִם לֹאֲקָחִים אֶת כָּל הַחַיִּים בְּעוֹלָם

אֶלָּא שֶׁהַרְבֵּנִית לֹא דְאָגָה לְכַבּוּדָה הִיא, אֶלָּא לְכַבּוּדָה שֶׁל נְשׁוֹת הָאֲבָרְכִים. נְשִׁים רַבּוֹת מְרַגְּשׁוֹת שְׁבַעֲוֹד שֶׁהַבַּעַל עֲמַל בַּתּוֹרָה וְנִמְצָא כָּל הַעֵת עִם אֲבִי וְרַבָּא, הֵן נִמְצָאוֹת עִם הַסְּפוּנָגָה, שְׁטִיפַת הַכְּלִים וְהַחֲלָפַת הַטִּיטוּלִים, וְלִפְיָכָה הִיא רְצָתָה שִׁידְעוּ לְדוֹרוֹת שְׁמֵאֲחוּרֵי כָּל רַבֵּי חַיִּים בְּרִיסְקָעֵר עוֹמְדַת אֶשֶׁת חֶבֶר, שְׂאָם לֹא הִנֵּה מְטַפְּלָת כִּמְהָ שְׁצָרִיף לְטַפֵּל, הוּא לֹא הִנֵּה הוֹפֵךְ לְגָדוֹל בְּיִשְׂרָאֵל.

גַּם כֵּן שׂוֹאֵל רַבֵּי אֶהְרֵן יְהוּדָה לִיב שְׁטֵינְמַן וְצ"ל בְּסִפֵּר "יְמֵי פִי תַהֲלָתָה": מִדּוּעַ הִנֵּה צָרִיף לְהוֹדִיעַ שֶׁהַבָּאָר הִנֵּה בּוֹכּוֹת מְרִים? לְשֵׁם מֵה זֶה נְחוּזִי?
אוֹמֵר הַרְבֵּ שְׁטֵינְמַן דְּבָר מְבַהִיל: רַבְּנּוּ בְּחַיִּי (בְּמִדְבָּר כ, ב) מְבַאָר, שְׁמִרְמִים זָכָתָה שֶׁהַבָּאָר בָּאָה בּוֹכּוֹתָהּ, כִּי כִּאֲשֶׁר הַשֶּׁלֶף מִשָּׁה לְיִאֹר, הִיא נִצְבָּה מְרַחֹק לְרֵאוֹת מֵה יַעֲלֶה בְּגוֹרְלוֹ, וְכִיּוֹן שְׁעֻשָׁתָה מִצְוֵה שֶׁל חֶסֶד בְּמִים, זָכָתָה שְׁבַאָר הַמִּים בָּאָה בּוֹכּוֹתָהּ.

כִּמְהָ זְמַן הִיא הַמְתִּינָה לוֹ? בְּגַמְרָא (סוֹטָה יא ע"א) מוּבָא שֶׁהִנֵּה זֶה בְּמִשְׁשָׁה שְׁעָה אַחַת בְּלֶבֶד, וְהַתּוֹסְפוֹת (שָׁם ד"ה מְרִים) אוֹמְרִים שֶׁהִנֵּה זֶה בֵּין חֲמִשׁ עֶשְׂרֵה לְעֶשְׂרִים דְּקוֹת. וְלִמָּה הִיא זָכָתָה בְּעַבּוֹר זֶה? שְׁכָלֵל יִשְׂרָאֵל, שְׁמִנוּ שְׁלֻשָׁה מִלִּיּוֹן אִישׁ, קָבְלוּ מִים בְּמִדְבָּר בְּמִשְׁשָׁה אַרְבָּעִים שָׁנָה!

זִתְרָה מְכָה, חֹטֵא מִי מְרִיבָה, שָׁבוּ נְגוּר עַל מִשָּׁה וְאֶהְרֵן לֹא לְהַכְּנִס לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל אֲרַע לְאַחַר מִיתַת מְרִים וְהִסְתַּלְקוֹת הַבָּאָר, וְהַ"אוֹר הַחַיִּים" הַקְּדוּשׁ אוֹמֵר שְׁלִיָּא חֹטֵא זֶה הִנֵּה מִשָּׁה רַבְּנּוּ מְכַנִּים אֶת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל

הָזֶה מֵאֵז בְּרִיאַת הָעוֹלָם, עַל כָּל הַהֲנָאוֹת שִׁיכוֹלוֹת לְהַמְצִיא בּוֹ, וּמַעֲמִידִים מוֹלֵם דְּקָה אַחַת שֶׁל קֶרֶת רוּחַ - שְׂאִינָה הַנְּאִיָּה גְמוּרָה - בְּעוֹלָם הַבָּא, דְּקָה זֶה הִיא אֶטוֹם שֶׁל אֲשֶׁר הַגּוֹבֵר עַל כָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הִזָּה!

אִין לְנוּ מוֹשֵׁג עַד כַּמָּה אָנוּ מַפְסִידִים פְּאֲשֶׁר אֵינְנוּ מְנַצְּלִים אֶת הַמַּתְנָה הַנִּפְלְאָה שֶׁל הַחַיִּים שֶׁנִּתְּנוּ לְנוּ. הָרֵב שֶׁטִּיִּינְמוֹן זַ"ל הָיָה חוֹזֵר וְאוֹמֵר כָּל הַזְּמַן: בּוֹאוּ וְנִפְקַח עֵינַיִם. עַד שְׁמֵדִפְרִים עַל הַגִּיהֶנֶם וּמִפְחָדִים מִמֶּנּוּ, צְרִיחַ לְרֵאוֹת כַּמָּה אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת.

אִם הָיוּ מְצִיעִים לְאָדָם אֶלֶף דוֹלָר עַל שְׁעַת עֲבוּדָה, הֲאִם הוּא לֹא הָיָה מְעַנֵּן בְּזֶה? עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים דוֹלָר בְּיוֹם אֶחָד! הַתּוֹר הָיָה אֶרֶב מְאֹד!! וּבְלִמּוּד תּוֹרָה לֹא מְדַבֵּר עַל שְׁעָה אֶלָּא עַל דְּקָה. כָּל דְּקָה שׁוֹה מִלְּיֶאֱרָדִים.

תִּרְאֶה מָה אַתָּה מַפְסִיד! זֶה בְּיָדֶיךָ שְׂלָה! בְּדוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים לֹא הָיָה לְבַחוּרֵי יִשְׂרָאֵל מִה לֶאֱכֹל וּמִה לְלַבֵּשׁ, הֵם הָיוּ רוֹעֲדִים מִקֹּר, וְאִישׁ לֹא רָצָה לְהַשְׁתַּדֵּף עִמָּם. וּבְדוֹר שְׁלָנוּ? הַכֹּל הַפּוֹד לְגַמְרֵי: הַבַּחוּרִים לוֹמְדִים בְּבִנְיָנֵי פָּאָר, יֵשׁ לָהֶם אֲכָל מִשְׁבַּח, חֲמוּם וּמוֹזֵג אֲוִיר. הִיִּהְיוּ מִתְגַּלְגְּלִים עַל הַרְצָפָה, וּמִתְעַצְּלִים לְהַתְּכַפֵּף וּלְהֵרִים אוֹתָם! מַה מְבַקְשִׁים? רַק דְּבַר אֶחָד: בְּזִמְנֵי שְׂבָהם אַתָּה לֹא יָשׁוּ, אוֹכֵל וּמִתְפַּלֵּל - תִּשָּׁב וְתִלְמַד! נִמְצָאִים בְּכֹזֶה אֲשֶׁר, וּמְבַזְּזִים אֶת הַזְּמַן. אִם בְּעֲשָׂרִים דְּקוֹת שֶׁל חֶסֶד אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת לְשֹׁכֵר כֹּה נִפְלָא, כַּמָּה אֶפְשֶׁר לְזַכּוֹת בְּיוֹם שֶׁל לְמוּד? אִי אֶפְשֶׁר כָּלֵל לְתֵאָר! (רַבִּי חֲזַקְיָהוּ מִיִּשְׁקוּבִסְקִי שְׁלִיט"א - דּוֹרֵשׁ טוֹב שְׁמוֹת)

הַהֲתַחַכְמוֹת - רִיב, וְהַתְּקוּן - חֶסֶד הִבָּה נִתְּחַכְמָה לוֹ (א, י)

דִּתּוּ וְאִבִּירֵם - רִשְׁעִים בְּעֲלֵי חֶסֶד...
מַה הִיְתָה הַהֲתַחַכְמוֹת שֶׁל פְּרַעָה כִּנְגַד עַם יִשְׂרָאֵל? פְּרַעָה גָרַם לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל שִׂיחִיו רַעִים וְרִיבוּ זֶה עִם זֶה. לְשֵׁם כֶּךָ מָנָה שׁוֹטְרִים יְהוּדִים, שִׂיחִיו אַחֲרָאִים עַל עֲבוֹדָתָם שֶׁל הַיְהוּדִים, וּמִי שִׁיעֵז לְהַשְׁתַּמֵּט מִעֲבוּדָה - יָכֵה עַל יָדָם. **רַבְּנוּ אֶפְרַיִם** כּוֹתֵב כִּי דִתּוּ וְאִבִּירֵם, כִּיּוֹן שֶׁנִּעְשָׂה עִמָּם חֶסֶד וְהֵם הוֹצִאוּ מִן הַיָּאֹר, עַל כֵּן הֵם הָיוּ בְּעֲלֵי חֶסֶד. כְּאֲשֶׁר הֵם הִתְמַנּוּ לְשׁוֹטְרִים בְּמִצְרַיִם, הֵם נִתְּנוּ אֶת גּוֹם לְמַכִּים - "וַיִּכּוּ שׁוֹטְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר שָׂמוּ עֲלֵהֶם נִגְשֵׁי פְרַעָה" (ה, יד). לְאַחַר מִכּוֹן נֶאֱמַר (שָׁם פְּסוּק יט-כא): "וַיִּרְאוּ שׁוֹטְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל... וַיִּפְגְּעוּ אֶת מוֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן נֹצְבִים לְקִרְאוֹתָם בְּצִאתָם מֵאֶת פְּרַעָה, וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם יִרְא ה' עֲלֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט אֲשֶׁר הִבְאִשְׁתֶּם אֶת רִיחֲנוּ". פֶּרֶשׁ רִשׁ": "כָּל נֹצְבִים וְנֹצְבִים דִּתּוּ וְאִבִּירֵם הָיוּ".

דִּתּוּ וְאִבִּירֵם סִפְּגוּ מִכּוֹת שֶׁפָּעְעוּ אֶת בְּשָׂרָם עַד שֶׁהִבְשֵׁר הַעֲלָה מְגִלָּה שֶׁהִדִּיפָה רִיחַ רַע. עַל כֵּךָ אָמְרוּ: "הִבְאִשְׁתֶּם אֶת רִיחֲנוּ".
אִם כּוֹ, מִצַּד אֶחָד הֵם הָיוּ בְּעֲלֵי חֶסֶד. מֵאֵיִדָּה, הֵם הִשְׁפִּיעוּ מִרְשָׁעוֹתָם שֶׁל הַמִּצְרַיִם. בְּרִשְׁעוּתָם הֵם הִלְשִׁינוּ לְפְרַעָה עַל מוֹשֶׁה רַבְּנוּ שֶׁהִרְג אֶת הָאִישׁ הַמִּצְרִי, וּבְעַקְבוֹת זֹאת נֶאֱלָץ מוֹשֶׁה לְבָרַח לְמִדְיָן.
אִךְ עִם כָּל רִשְׁעוֹתָם, הֵם נִצְלוּ בְּזַכּוֹת חֶסֶד שֶׁעָשׂוּ, כְּאֲשֶׁר הִסְפִּימוּ לְסַפֵּג מִכּוֹת כְּשׁוֹטְרֵי יִשְׂרָאֵל עֲבוּר יִשְׂרָאֵל. זְכוּת זֶה עֲמְדָה לָהֶם, שֶׁהֵם לֹא מָתוּ בַּשְּׁלִשֶׁת יָמֵי הָאֶפְלָה, כִּי הִקְבִּ"ה לֹא מְקַפֵּחַ שֹׁכֵר כָּל בְּרִיָּה עַל הַטּוֹב שֶׁעָשָׂה.
הַתְּקוּן שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִיָּה - עֲשִׂית חֶסֶד. בְּמִקּוֹם לְרִיב זֶה עִם זֶה, כְּמִזְמָתוֹ שֶׁל פְּרַעָה, נִשְׁבְּעוּ לְעֲשׂוֹת חֶסֶד זֶה עִם זֶה, וּבְזַכּוֹת חֶסֶד הִבִּיא הַקְּבִ"ה לְעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַנְּצִלָּה!

חסד - בלי חשבון

רבי דוד פיינשטיין, היה מגדולי התורה בארצות הברית, בנו של רבי משה פיינשטיין זצ"ל. הוא מלא את מקום אביו בראשות ישיבת 'תפארת ירושלים' והיה חבר מועצת גדולי התורה באמריקה.

היתה לו קבלת קהל יומית. אנשים פאו אליו להתיעץ ולהתברר. היכן נערכה קבלת הקהל? לא בבית, לא בבית הפנסת, גם לא בשייבה. היא נערכה במקום הכי לא צפוי והכי לא מתאים - בחנות פיצה... איך מגיע רבי דוד פיינשטיין לערוך את קבלת הקהל שלו בחנות פיצה?

בא אליו בעל חנות פיצה ותנה בפניו את צערו: "אני מוכר פיצה כשרה, אך הלקוחות היהודים שלי מעטים. אם לא יהיה שנוי אאלץ לבטל את ההכשר, ולא - אפשו את הרגל".

רבי דוד נחלץ לעזר לאותו יהודי. איך עוזרים לו? פשוט מאוד: קובעים את קבלת הקהל בפיצריה, האנשים שבאים אל רבי דוד יתישבו בחנות, יתגרו מהריח, ויקנו להם משלש או מגש פיצה...

רבי דוד לא חס על כבודו. מהו כבוד לעמת חסד?! אם הוא יכול לעשות חסד ליהודי ולעזר לו בפרנסתו - שום דבר לא יעמד בדרך!

ספור נוסף: בעלי מסעדות נוהגים לצלם אישים חשובים הסועדים במסעדה שלהם, ולתלות את הצלום על

קיר המסעדה. באחת המסעדות בניו יורק תלוי על הקיר צלום של רבי דוד פיינשטיין בחברת אדם מבוגר סועדים יחד באותה מסעדה...

תלמיד רבי דוד התפלא: מיהו היהודי המבוגר שהצטלם אתו במסעדה, ומה הביא אותו לסעד אתו שם? התברר כי זהו יהודי מסכן שאשתו נפטרה והוא נשאר לבדו. ביום ההלדת הראשון שלו לאחר פטירת אשתו, נסע רבי דוד אל ביתו של אותו יהודי במשך שעה וחצי, כדי לאחל לו מזל טוב ולהפיג את בדידותו ואת עצבותו. רבי דוד פנה אליו והציע לו: 'בוא נלך למסעדה לחגג את יום ההלדת שלך'...

בעל המסעדה הפתע לראות את הרב היהודי המפרסם יושב במסעדה שלו בחברת יהודי זקן. הוא פמוכן מהר לצלם את רבי דוד ותלה את התמונה על הקיר. מאז, כל מי שנכנס לסעד במסעדה החיא ראה את תצלומו של רבי דוד פיינשטיין תלוי על הקיר...

רבי דוד נסע שעה וחצי כדי לעשות חסד עם יהודי מסכן. אם הוא יפיג את בדידותו ויגרום לו כמה רגעים של נחת על ידי שייחגג אתו יום הלדת במסעדה - הוא יעשה זאת בשמחה, בלי שום חשבון ושקול אחר! ואם על הדרך יכול הוא לעשות חסד גם עם בעל המסעדה שיתלה על הקיר את הצלום של הלקוח החשוב שלו - איך אפשר למנע זאת ממנו?...

(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך החדש על שמות)

בְּדֶרֶךְ הָאֱמוּנָה

עֲמִידָה בְּנִסְיוֹן הָאֱמוּנָה - הַדֶּרֶךְ לְזִכּוֹת לִישׁוּעָה

עֲתָה תִּרְאֶה אֲשֶׁר אַעֲשֶׂה לְפָרְעָה (ו, א)

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיוּ בְּמִצְרַיִם תַּחַת שַׁעֲבֹד נֹרָא. לְקַחוּ מִמֶּה אֵת יְלָדֵיהֶם, אֵת חֲלָקִים שֶׁחֲטוּ כַּדִּי לְרַחֵץ בְּדַמָּם, אֵת חֲלָקִים זָרְקוּ לְיָאוֹר, וְאַחֲרֵים שֶׁקָּעוּ בַּבְּנִין. הֵם נִאֲלָצוּ לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת פֶּרֶךְ מִתְּסַכְּלוֹת, שָׂאִין בְּהֵן סְפוּק, לְבִנְיָנוֹת עָרִים שֶׁעַם הַשְּׁלֵמַת בְּנִייתָן הֵן מִתְמוֹטְטוֹת. עַל כָּל צַעַד וְשַׁעַל רַק עֲגַמַת נֶפֶשׁ. הַשְּׂאֵלָה שֶׁנִּשְׂאָלָה בְּפִי כָל הַיְתֵה: בְּאֵילוֹ זְכוּיֹת נִצָּא מִכָּאֵן? הֵם הָיוּ שְׁקוּעִים בְּמִ"ט שַׁעֲרֵי טְמָאָה וְחָשְׁשׁוּ שָׂאִין בִּידָם זְכוּיֹת לְהִגָּאֵל.

בְּפִרְשָׁה זֹאת מְגִלָּה לְנוֹ הַתּוֹרָה עֲצָה אִיךָ גַּם מִי שָׂאִין לוֹ בְּיָדָיו זְכוּיֹת, יְכוּל לְזִכּוֹת לִישׁוּעָה. עֲצוֹת אֱלֹהִים שֶׁנִּתְּנוּ לְעַם יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, יְכוּלוֹת לְשַׁמֵּשׁ כָּל אָדָם שֶׁיִּשׁ לוֹ צְרוּת וְשׂוֹאֵל אֵת עֲצָמוֹ: אִיךָ אֵצָא מִזֶּה? הֲרֵי אֵין בְּיָדֵי דֵי זְכוּיֹת שֶׁבְּגִינֵן מְגִיעָה לִי יִשׁוּעָה!

מִשָּׁה רַבְּנוּ בָּא בְּטַעֲנָה לְקַב"ה: "וּמֵאֵז בְּאֵתִי אֵל פֶּרְעָה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ הֲרַע לְעַם הָאֵל, וְשָׂאֵל: "לְמָה הֲרַעַתָּה לְעַם הָאֵל לְמָה זֶה שְׁלַחְתָּנִי?" הַקַּב"ה מְשִׁיב לוֹ תְּשׁוּבָה הַטַּעֲנוּנָה לְכַאוֹרָה בְּאוֹר: "עֲתָה תִּרְאֶה אֲשֶׁר אַעֲשֶׂה לְפָרְעָה". מָה הַכּוֹנֵה?

כְּשִׁמְשָׁה רַבְּנוּ הִגִּיעַ לְדַבֵּר עִם פֶּרְעָה, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הִחֲלוּ לְשַׁמֵּחַ: הִישׁוּעָה בְּדֶרֶךְ... וּמָה קָרָה בְּפַעַל? פֶּרְעָה הַכְּבִיד אֵת עַלּוֹ עֲלֵיהֶם: "וְיָצוּ פֶּרְעָה בְּיוֹם הַהוּא אֵת הַנְּגִשִׁים בְּעַם וְאֵת שְׁטָרֵיו לֵאמֹר לֹא תֹאסְפוּן לְתַת תְּבוֹן לְעַם לְלַבֵּן הַלְּבָנִים... הֵם יִלְכוּ וְקָשְׁשׁוּ לָהֶם תְּבוֹן".

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָמְדוּ בְּפָנֵי נִסְיוֹן קָשָׁה מְאֹד בְּאֱמוּנָה! וְזֶה בְּעֵצָם מִה שֶׁהַקַּב"ה רָצָה: לְרְאוֹת אִם הֵם נוֹתְרוּ מֵאֲמִינִים בּוֹ לְמִרּוֹת הַכֹּל, אוֹ לֹא. מִשׁוּם כִּף הַקַּב"ה לֹא הָיָה צְרִיךְ לְהַעֲמִיד אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָנֵי הַקָּשִׁי הָאֵל שֶׁ"לֹא תֹאסְפוּן לְתַת תְּבוֹן" לְמִשָּׁה זְמַן רַב. דֵּי הָיָה לְהַעֲמִיד בְּפָנֵי הַקָּשִׁי הָאֵל יוֹם אֶחָד, וְלְכַדֵּק אִם הֵם עוֹמְדִים בְּנִסְיוֹן וּמְשִׁיכִים לְהִאֲמִין בְּקַב"ה אוֹ חֲלִילָה לֹא.

וּבְאֵמַת הַ"אוֹר הַחַיִּים" הַקְּדוֹשׁ מְדִיק מְלִשׁוֹן הַכְּתוּב "וְיָצוּ פֶּרְעָה בְּיוֹם הַהוּא" שֶׁהִגְוֶרָה הִיְתָה רַק לְיוֹם אֶחָד. לֹא הָיָה צְרִיךְ בְּיוֹתֵר. מִשָּׁה רַבְּנוּ לֹא יָדַע שֶׁהִגְוֶרָה הִיא רַק לְיוֹם אֶחָד וּמִשׁוּם כִּף בָּא בְּטַעֲנָה לְקַב"ה: "וּמֵאֵז בְּאֵתִי אֵל פֶּרְעָה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ הֲרַע לְעַם הָאֵל".

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָמְדוּ בְּנִסְיוֹן, וְאֱמוּנָתָם בְּקַב"ה לֹא נִפְגְּמָה. לְמִרּוֹת שֶׁהָיָה נִרְאָה שֶׁמֵּאֵז בּוֹאוֹ שֶׁל מִשָּׁה רַבְּנוּ הַמְצַב נִהְיָה רַק יוֹתֵר גְּרוּעַ - הֵם נוֹתְרוּ חֲזָקִים בְּאֱמוּנָתָם. וְזֶהוּ שֶׁאֵמֵר הַקַּב"ה לְמִשָּׁה: "עֲתָה תִּרְאֶה אֲשֶׁר אַעֲשֶׂה

לפרעה" - בזכות האמונה בי, למרות כל הנסיונות והקשיים, הם זכאים לגאולה.
העצה אפוא לזכות לגאולה ולישועה גם למי שאין בידיו זכות, היא: להמשיך להאמין בקב"ה למרות כל הקשיים והנסיונות. לא לתת להם לפגם באמונה! יהודי שלא זכה להתברך בנרע של קמא הגיע לרבי חיים קניבסקי זצ"ל ואמר: "אני נוסע לטפול לארצות הברית ואני מבקש מהרב ברכה שהטפול יצליח".
"אל תסע ואל תעשה טפול", השיב לו רבי חיים.
"כל הרופאים יעצו לי לנסע".
"אל תסע ואל תעשה טפול. ה' יעזר לך".
"רכשתי כבר כרטיס טיסה".
"הבטל את הכל".
"אשתי מעניינת בנסיעה. אם אבטל אותה זה יעשה לי בעיות בשלום בית".
"תגיד לה שאני אמרתי לכם לא לנסע".

כמוכן שהוא בטל את הנסיעה, וברוך ה' אשתו נפקדה בצורה טבעית, בלי שום טפול!
הם נגשו לרבי חיים להודות לו, ורבי חיים הסביר: "גם אם הייתם נוסעים - מי אומר שהטפול היה מצליח? לכן נתתי לכם עצה שהיא מנגדת לשכל: לא לשמע בקול הרופאים, לאבד את הסכוי שהם נותנים, להפסיד את הכסף של הכרטיס, ולא לעשות 'השתדלות' המתרת על פי דין. כל זה היה נסיון כדי לבדוק עד כמה יש לכם אמונת חכמים ובטחון בה' נגד השכל. אני לא עשיתי כלום, רק יצרתי הודמנות לעמד בנסיון. העמידה שלכם בנסיון - היא שהביאה לכם את הישועה".
וזה מה שאמר הקב"ה: עשיתי את הגזרה בכונה תחלה, כדי להעמיד את בני ישראל בנסיון. ומשעמדו בו בהצלחה - יזכו לגאולה!
(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך החדש על שמות)

רבי חיים קניבסקי זצ"ל

מעוניינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-ן: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ